

ГОЛАС РАДЗІМЫ

ВЫДАЕЦЦА 3 1955 ГОДА ●

● NO.32 (3194) ●

● ЧАЦВЕР, 2 ВЕРАСНЯ, 2010

ШТОТЫДНЁВІК “ГОЛАС РАДЗІМЫ” МОЖНА ЧЫТАЦЬ У ІНТЭРНЭЦЕ: WWW.GOLAS.BY

Форма і змест
Нацыянальная бібліятэка Беларусі наладзіла выставу лепшых эстонскіх кніг
Стар. 2

Сюжэты на шкле, альбо Імгненні быцця зямнога
Знойдзеныя старыя ўнікальныя шклянныя фотанегатывы, як высветлілася, зрабіў беларускі святар Павел Валынцэвіч
Стар. 3

Вабіць “Адкрыты” акіян’
У Цэнтры акіянаграфіі шмат цікавага і для дзяцей, і для дарослых
Стар. 4

Сакавітыя фарбы кірмашу

У гарадскім пасёлку Зэльва Гродзенскай вобласці адраджаецца калісьці шырока вядомы ўсім купцам Еўропы “Ганненскі кірмаш”

Паліна Лахманенка

Сёння цяжка паверыць, што ў свой час “Ганненскі кірмаш” па маштабе і папулярнасці, колькасці здзелак быў другім па значнасці ў Еўропе пасля Лейпцыгскага кірмашу. Некалі ў Зэльву на кірмаш, які доўжыўся месяц — з 26 ліпеня па 25 жніўня, прыезджала да пяці тысяч купцоў з розных краін Еўропы. Гандлёвы абарот кірмашу складаў прыкладна мільён рублёў — па тым часе астранамічная сума. Тады, у XVIII стагоддзі, рубель сапраўды быў “залатым”.

Сёлета адраджаны кірмаш доўжыцца ўсяго адзін дзень. Але затое які гэты быў дзень! Кірмаш стаў важнай падзеяй для невялікага райцэнтра, у якім жыве каля 8 тысяч чалавек.

Добры ўраджай? На кірмаш прыезджай!

Жыхары райцэнтра, навакольных вёсак, шматлікія госці з іншых раёнаў і гарадоў дзякуючы намаганням арганізатараў фестывалю абыліся ў мінулае — у Зэльве паспрабавалі правесці кірмаш у адпаведнасці з усімі традыцыямі.

Усе, хто прыехаў на фестывалі, засталіся задаволенымі. На іх вачах і нярэдка пры іх удзеле праходзілі рыцарскія турніры, конкурсы і гульні, адбыўся вялікі канцэрт. Сярод шматлікіх забав жыхарам раёна запамніліся майстар-клас народнага танца, горад майстроў, спектакль тэатра “Батлейка”, выступленне духавога аркестра і цыркавога калектыву, конкурс шляхецкага анекдота, конкурс коней і афармлення конных калёс. Арганізатары спадзяюцца, што аднаўленне традыцыі рэгулярнага пра-

вадзення кірмашу будзе спрыяць згуртаванню мясцовай супольнасці, фармаванню ў жыхароў Зэльвы пачуцця гонару за сваю «малую» радзіму, адраджэнню і развіццю традыцыйнага культурнага і гістарычнага патэнцыялу пасёлка.

Нагадаем: у гістарычных дакументах звесткі пра Зэльву сустракаюцца ў XIII стагоддзі ў Іпацьеўскім летапісе. Прыкладна ў 1258 годзе. У 2008 годзе гарадскі пасёлак адзначаў 750-гадовы юбілей. Гісторыя раёна багатая на розныя падзеі. Аб гэтым сведчаць дзесяткі помнікаў архітэктуры, археалогіі. Напрыклад, у Зэльве ўсіх уражае велізарны двухвежавы касцёл Дзевы Марыі, пабудаваны ў пачатку XX стагоддзя. Але праславілася Зэльва ўсё ж дзякуючы свайму славутаму кірмашу. А гэта, як сёння кажуць, сур’ёзны рэсурс для эканамічнага развіцця.

Таму, відаць, невыпадкова намеснік старшыні Зэльвенскага райвыканкама Валянцін Семанюк адзначаў, што ў мясцовай уладзе ёсць намер вывесці кірмаш на новы ўзровень, зрабіць яго традыцыйным і ў пэўным сэнсе — прыкладам для іншых раёнаў. Ёсць задумка адкрыць вытворчасць вырабаў і рэчаў з традыцыйнага экалагічнага беларускага матэрыялу — ільну. А пры Зэльвенскай шкole-інтэрнаце ствараецца экалагічнае экскурсійнае агенцтва — будучы прыцягваць турыстаў

Кірмаш у Зэльве: даўняя традыцыя на новы лад

сюды, у тым ліку і на кірмаш.

Цікаўнасць да “Ганненскага кірмашу ў Зэльве” праявілі і міжнародныя арганізацыі. У прыватнасці, каардынатары праекта

Праграмы развіцця ААН і Еўрасаюза “Устойлівае развіццё на мясцовым узроўні” падтрымалі ініцыятыву мясцовай улады па адраджэнні былых традыцый.

ЗЯМЛЯ І ЛЮДЗІ

Падарожжа сярод волатаў

Паміж Акадэмагарадком і сталічным мікрараёнам Уручча месціцца самы таямнічы ў краіне музей

Іда Ганчаровіч

Хто прыдумаў такое? Ідэя стварэння Музея валуноў пад адкрытым небам належыць Гаўрылу Іванавічу Гарэцкаму, знакамітаму геологу, аднаму з першых беларускіх акадэмікаў. “У тая часы, гэта значыць у 70–80-я гады, мы шмат часу праводзілі ў экспедыцыях, — расказ-

вае кіраўнік рэдакцыйна-выдавецкай групы Інстытута геахіміі і геафізікі Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі Валерыі Вінаградаў. — Вывучалі геалагічную гісторыю тэрыторыі Беларусі. Прычым геологі бачылі, што шматлікія ўнікальныя геалагічныя ўтварэнні — ледавіковыя валуны, якім тысячы

гадоў, — не абаронены ад націску людзей, узброеных сучаснай тэхнікай. Іх вывозілі ў розныя месцы на будаўніцтва, закопвалі ў зямлю, каб не перашкаджалі гаспадарыць на палях, і гэтак далей. Вось тады, у 1985 годзе, і зарадзілася ідэя: стварыць Парк валуноў. Сабраць самыя цікавыя з іх па складзе,

форме, гісторыі”.

Пяць гадоў збіралі навукоўцы сваю незвычайную калекцыю, што сёння займае шэсць гектараў. Праца велізарная: даследавалі больш за 200 000 камянёў, даўным-даўно прынесеных ледавікамі на тэрыторыю Беларусі. З іх 2134 валуны, самыя цікавыя ў розных сэнсах, і

перавезлі ў Мінск. Між іншым, калі Парк валуноў толькі арганізаваўся, сюды прыходзілі астралагі і незалежна адзін ад другога адзначалі: усе валуны тут нясуць станоўчую энергетыку. А яно ж і не дзіва: столькі здаровага энтузіязму, сіл і сродкаў у справу ўкладзена!
→ Стар. 2